

Ο Προκόπης Παυλόπουλος για την κρίση του Διεθνούς Δικαίου και τα εθνικά θέματα

/ [Επικαιρότητα](#)

Βαρυσήμαντη παρέμβαση του πρώην ΠτΔ και Ακαδημαϊκού [Προκόπη Παυλόπουλου](#) για την κρίση του [Διεθνούς Δικαίου](#) και διεθνώς, αλλά και για τα εθνικά μας θέματα - Χαρακτηρίζει ως «θλιβερή» την πρόσφατη παρέμβαση Μακρόν για τη συμμετοχή της Τουρκίας στην Ευρωπαϊκή Άμυνα.

Το **Dnews** είχε μια πολύ γόνιμη συζήτηση με τον πρώην πρόεδρο της Δημοκρατίας και Ακαδημαϊκό Προκόπη Παυλόπουλο για την κρίση του Διεθνούς Δικαίου και τις διαστάσεις που αυτή λαμβάνει ιδίως στη σημερινή εποχή. Συζητήσαμε επίσης για τη θέση της χώρας μας ως προς τα εθνικά μας θέματα, για ορισμένα σύγχρονα παραδείγματα ωμής παραβίασης του Διεθνούς Δικαίου, όπως πχ το Κυπριακό.

Η συζήτηση και τα συμπεράσματά της κωδικοποιούνται ως εξής:

I. Γέννηση και εξέλιξη του Διεθνούς Δικαίου: Μια πορεία ανόδου και παρακμής

Η πορεία της Διεθνούς Κοινότητας και η συνακόλουθη εξέλιξη των Διεθνών Σχέσεων, ιδίως στους ταραγμένους καιρούς μας, μας φέρνουν αντιμέτωπους με μια σκληρή αλήθεια, την οποία οφείλουμε και να συνειδητοποιήσουμε και να αναλύσουμε σε βάθος, αν θέλουμε να υπερασπισθούμε την διεθνή νομιμότητα και την αποστολή της. Αν, λοιπόν, δούμε την αλήθεια κατάματα, πρέπει να συνειδητοποιήσουμε ότι το Διεθνές Δίκαιο αμφισβητείται. Θα μπορούσε μάλιστα κανείς να πει ότι, ακόμη περισσότερο, βάλλεται. Μετά από μια περίοδο που αρχίζει από την γέννηση του Διεθνούς Δικαίου -ιδίως με την σύναψη της Συνθήκης της Βεσφαλίας, το 1648, η οποία σήμανε το τέλος του Τριαντακονταετούς Πολέμου (1618-1648) -και φθάνει, περίπου, έως τις αρχές του Πρώτου Παγκόσμιου Πολέμου και η οποία σηματοδότησε την σταδιακή και, κατά κανόνα, αδιάλειπτη άνοδο του θεσμικού και πολιτικού κύρους του Διεθνούς Δικαίου, ήλθε η αρχή της πτώσης, αν όχι η αρχή ενός είδους διαβρωτικής παρακμής. Σε γενικές γραμμές τρεις είναι οι σταθμοί της παρακμιακής αυτής διαδρομής: Αρχικώς, η σταδιακή υποβάθμιση -ή, μάλλον, υπονόμηση- του Διεθνούς Δικαίου από τις Μεγάλες Δυνάμεις της εποχής προ και μετά τον Πρώτο Παγκόσμιο Πόλεμο, ιδίως και δε κατά την διάρκεια του Μεσοπολέμου από την ναζιστική Γερμανία και την φασιστική Ιταλία. Ύστερα, μετά το τέλος του Δεύτερου Παγκόσμιου Πολέμου, ο Ψυχρός Πόλεμος, του οποίου το τέλος δεν επήλθε, τουλάχιστον σε όλη του την έκταση, με την πτώση του τείχους του Βερολίνου. Και, μετέπειτα, ιδίως δε μετά την διάλυση της τότε Σοβιετικής Ένωσης, η Οικονομική Παγκοσμιοποίηση, δυστυχώς υπό όρους ανεξέλεγκτης δράσης των πάσης μορφής «Αγορών», όπως κοινώς αποκαλούνται ορισμένοι ιδιωτικού δικαίου παράγοντες εμπλοκής στις πλήρως παγκοσμιοποιημένες οικονομικές σχέσεις, των οποίων η ισχύς διαρκώς πολλαπλασιάζεται.

II. Οι αιτίες της παρακμιακής πορείας του Διεθνούς Δικαίου

Επισημانا ήδη ότι ιδίως σήμερα το Διεθνές Δίκαιο αμφισβητείται ή και βάλλεται. Ειδικότερα δε είτε αμφισβητείται, ως προς την δυνατότητά του να ρυθμίσει επαρκώς τις Διεθνείς Σχέσεις, κατ' εξοχήν προς την κατεύθυνση της εμπέδωσης της Διεθνούς Ειρήνης. Είτε, ακόμη χειρότερα, βάλλεται, πολλές φορές ευθέως και απροκαλύπτως, κατά κύριο λόγο από οπαδούς του ακραίου νεοφιλελευθερισμού. Οι οποίοι θεωρούν ότι το Διεθνές Δίκαιο, πρωτίστως ως προς το οικονομικό του σκέλος, παρεμποδίζει την πλήρη εξέλιξη της Οικονομικής Παγκοσμιοποίησης υπό όρους επίσης πλήρους ελευθερίας της Οικονομίας της Αγοράς, επειδή, δήθεν, θέτει «ανώφελους» και «γραφειοκρατικούς» φραγμούς στο διεθνές οικονομικό

γίγνεσθαι. Βεβαίως, η πορεία εξέλιξης του Διεθνούς Δικαίου κάθε άλλο παρά δικαίωσε τις προσδοκίες για την δημιουργία ενός θεσμικού και πολιτικού μέσου αποτελεσματικής υπεράσπισης της Ειρήνης και της ειρηνικής συνύπαρξης μεταξύ Κρατών και Λαών. Συγκεκριμένα, και παρά το ευοίωνο ξεκίνημα που προοιωνίσθηκε η προμνημονευόμενη Συνθήκη της Βεστφαλίας του 1648 για την δημιουργία ενός σύγχρονου και δυναμικού διακυβερνητικού -διακρατικού συστήματος Διεθνών Σχέσεων, η συνέχεια δεν υπήρξε η αναμενόμενη. Κατά την περίοδο προ και μετά τον Πρώτο Παγκόσμιο Πόλεμο -ακριβώς λόγω τη πικρής εμπειρίας του Πολέμου αυτού- παρατηρήθηκε το εξής, αντιφατικό κατά βάθος, φαινόμενο. Ναι μεν οι φωνές υπεράσπισης του Διεθνούς Δικαίου και της διεθνούς συνεργασίας πολλαπλασιάσθηκαν και στηρίχθηκε η ιδέα της δημιουργίας κατάλληλων Διεθνών Οργανισμών. Πλην όμως κυρίως οι Μεγάλες Δυνάμεις της εποχής κατ' αποτέλεσμα αντιτάχθηκαν στην κανονιστική καταξίωση του Διεθνούς Δικαίου, μη ανεχόμενες την προοπτική η πολιτική τους να τεθεί υπό την θεσμική και πολιτική εποπτεία του Διεθνούς Δικαίου. Το παράδειγμα της Κοινωνίας των Εθνών, και η έναντι αυτής στάση ορισμένων από τις Μεγάλες Δυνάμεις της εποχής, παρέχει το πιο πρόσφορο αποδεικτικό στοιχείο της ως άνω μεγάλης αντίφασης εις βάρος του Διεθνούς Δικαίου. Τα πράγματα επιδεινώθηκαν κατά την διάρκεια του Μεσοπολέμου, όταν ιδίως η ναζιστική Γερμανία και η φασιστική Ιταλία όχι μόνο δυναμίτισαν, στην κυριολεξία, με την πολιτική τους τον ίδιο τον πυρήνα του Διεθνούς Δικαίου. Αλλά και στήριξαν, αποκαλύπτως, την επαναφορά στο προ της δημιουργίας του Διεθνούς Δικαίου καθεστώς της επιβολής του δικαίου του ισχυρού έναντι τις ισχύος του Δικαίου. Την επαύριο του Δεύτερου Παγκόσμιου Πολέμου, ύστερα από όσα άφησε πίσω το εφιαλτικό πέρασμά του, το Διεθνές Δίκαιο παρουσίασε μια εντυπωσιακή δυναμική, σε επάλληλα επίπεδα. Αναφέρονται, ενδεικτικώς, η κατοχύρωση των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, η θέσπιση Διεθνών Συμφωνιών για τον περιορισμό των όπλων μαζικής καταστροφής, η ίδρυση Διεθνών Οργανισμών πολυμερούς εμπορικής συνεργασίας, όπως π.χ. η Gatt και ο Παγκόσμιος Οργανισμός Εμπορίου, αλλά και Διεθνών Οργανισμών νομισματικής συνεργασίας και οικονομικής βοήθειας, όπως π.χ. το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο και η Παγκόσμια Τράπεζα. Όμως, η πρόοδος αυτή του Διεθνούς Δικαίου αποδείχθηκε, και μάλιστα πολύ σύντομα, άκρως επιφανειακή, δοθέντος ότι ουδόλως βελτιώθηκε ο βαθμός της αποτελεσματικής εφαρμογής του στην πράξη. Πολλώ μάλλον όταν η «αχίλλειος πτέρνα» του, ήτοι η έλλειψη επαρκών κυρωτικών μηχανισμών σε περίπτωση παραβίασης των θεσμοθετημένων κανόνων του, άρχισε να μετατρέπεται σε πραγματική «χαίνουσα πληγή», θεσμικώς και πολιτικώς.

III. Η «αχίλλειος πτέρνα» του Διεθνούς Δικαίου

Η Νομική Επιστήμη έχει σαφώς επισημάνει, σε διεθνή κλίμακα, τα τρωτά σημεία της δομής του κανόνα δικαίου, ως θεσμικής «μονάδας μέτρησης» του Διεθνούς Δικαίου και του τρόπου εφαρμογής του. Σημεία, τα οποία υψώνουν σχεδόν ανυπέρβλητα εμπόδια ως προς την επίτευξη της κατά τ' ανωτέρω θεσμικής και πολιτικής του αποστολής στο πεδίο της Διεθνούς Κοινότητας και του διεθνούς γίγνεσθαι. Το σπουδαιότερο από τα τρωτά αυτά σημεία, πραγματική «αχίλλειος πτέρνα» του Διεθνούς Δικαίου, ελλοχεύει στην χρόνια -ουσιαστικά από καταβολών του Διεθνούς Δικαίου- μειωμένη κανονιστική εμβέλεια και επάρκεια των κανόνων του, ανεξάρτητα από την μορφή που φέρει το κείμενο -π.χ. συμφωνία, συνθήκη κλπ.- εντός του οποίου αυτοί περιλαμβάνονται. Και η ως άνω μειωμένη κανονιστική εμβέλεια και επάρκεια των διεθνών κανόνων δικαίου έχει την πιο διαβρωτική ρίζα της στην, επίσης χρόνια, έλλειψη επαρκών κυρωτικών μηχανισμών, ικανών να διασφαλίσουν την αποτελεσματική εφαρμογή των κανόνων του Διεθνούς Δικαίου στην πράξη, και μάλιστα έναντι πάντων. Υπό το φως των δεδομένων αυτών το Διεθνές Δίκαιο βρίσκεται, από πλευράς θεσμικής και κανονιστικής «ευρωστίας», σε σαφώς πιο μειονεκτική θέση έναντι του Εθνικού Δικαίου -ήτοι του δικαίου κάθε Κράτους, όπως τούτο οργανώνει την Έννομη Τάξη του- αλλά ακόμη και έναντι του Ευρωπαϊκού Δικαίου, όπως σαφώς καταδεικνύει η σχετικώς καλά οργανωμένη θεσμική δομή και λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ευρωπαϊκής Έννομης Τάξης.

IV. Η ανεπάρκεια της Διεθνούς Δικαιοσύνης

Αυτή την «αχίλλειο πτέρνα» του Διεθνούς Δικαίου δεν έχει, καθ' όλη την ιστορική διαδρομή του, θεραπεύσει -και, δυστυχώς, τίποτα δεν δείχνει ότι η επικίνδυνη αυτή κατάσταση θ' αλλάξει στο μέλλον, άμεσο ή και απώτερο- η παρέμβαση του Διεθνούς Δικαστή, οιαδήποτε μορφή και αν έχει το όργανο του συστήματος Διεθνούς Δικαιοσύνης, το οποίο επιλαμβάνεται για την εφαρμογή του οικείου κανόνα δικαίου και, επέκεινα, για την επίλυση της κάθε δικαστικής διαφοράς. Για την ακρίβεια, κανένα δικαιοδοτικό όργανο στο πλαίσιο του Διεθνούς Δικαίου, είτε πρόκειται για δικαστήριο είτε για διαιτητικό όργανο, δεν έχει συμβάλει αποδοτικά σε μian άξια λόγου μεταστροφή αυτής της τάσης κανονιστικής απομείωσης του Διεθνούς Δικαίου. Και σε αυτό συνέτεινε το ότι τα κατά τ' ανωτέρω δικαιοδοτικά όργανα δεν θωρακίζονται, με βάση τους κανόνες του Διεθνούς Δικαίου που καθορίζουν την οργάνωση και την λειτουργία τους, με την δικαιοδοτική εκείνη «πανοπλία», η οποία θα μπορούσε αφενός να υποχρεώσει τα αντιδικούντα στο διεθνές γίγνεσθαι μέρη να προστρέξουν υποχρεωτικώς σε αυτά. Και, αφετέρου, να θωρακίσει τις αποφάσεις τους με πραγματική δύναμη δεδικασμένου και, άρα, εκτελεστότητας. Τούτο ισχύει ακόμη και ως προς τα κορυφαία όργανα του δικαιοδοτικού συστήματος του Διεθνούς Δικαίου, όπως είναι π.χ. το Διεθνές

V. Το Διεθνές Δίκαιο μπροστά στο φαινόμενο της επικυριαρχίας του «οικονομικού» επί του «θεσμικού»

Επανέρχομαι στο μείζον πρόβλημα της κανονιστικής ανεπάρκειας των κανόνων του Διεθνούς Δικαίου και των αιτίων της, κάνοντας αναφορά σε ένα συγκεκριμένο παράδειγμα. Το οποίο αναδεικνύει το πώς το πρόβλημα αυτό όχι μόνο δεν περιορίζεται αλλά, όπως αντιθέτως, εντείνεται σταδιακά, φέρνοντας, ταυτόχρονα, στο φως νέα σημάδια επικίνδυνης υποχώρησης του όλου θεσμικού και πολιτικού κύρους του Διεθνούς Δικαίου κατά τον προορισμό του. Το ως άνω παράδειγμα – στο οποίο ήδη αναφέρθηκα ακροθιγώς- αφορά τις επιπτώσεις της Οικονομικής Παγκοσμιοποίησης, υπό την καταλυτική επιρροή ακραίων νεοφιλελεύθερων αντιλήψεων. Αντιλήψεων που υπερασπιζόμενες, δήθεν, τους κανόνες της ελεύθερης Οικονομίας της Αγοράς αρνούνται κατηγορηματικά κάθε παρέμβαση στο πεδίο αυτό κανόνων δικαίου κρατικής προέλευσης, είτε πρόκειται για κανόνες του Εθνικού Νομοθέτη είτε πρόκειται για κανόνες του Διεθνούς Νομοθέτη, άρα του Διεθνούς Δικαίου. Και κάπως έτσι εμφανίζεται, και στο πεδίο του Διεθνούς Δικαίου και της Διεθνούς Νομιμότητας, ένα είδος άκρως επικίνδυνης -ιδίως εξαιτίας του ότι δρα υποδορίως και υπό την «λεοντή» μιας επιστημονικοφανούς οικονομικής ορθότητας- επικυριαρχίας του «οικονομικού» επί

του «θεσμικού». Με την έννοια της επικυριαρχίας άγνωστης και μη δημοκρατικής προέλευσης οικονομικών κανόνων ακόμη και επί των κανόνων του Διεθνούς Δικαίου. Αυτό το ζούμε σε μεγακλίμακα σήμερα, ιδίως μετά την έναρξη της δεύτερης θητείας του Ντ. Τραμπ στις ΗΠΑ: Όλες οι μεγάλες αποφάσεις του, ακόμη και ως προς τα πιο κρίσιμα ζητήματα για τον Πλανήτη, έχουν ως βάση όχι το Διεθνές Δίκαιο αλλά αποκλειστικώς το οικονομικό συμφέρον των ΗΠΑ. Και τούτο προκειμένου να διασφαλίσουν την πλανητική παντοδυναμία τους ως η μόνη, οικονομική και όχι μόνο βεβαίως, εξίσου πλανητική Υπερδύναμη. Αυτή την στυγνή πραγματικότητα την ζήσαμε και με τους χειρισμούς του Ντ. Τραμπ για τον πόλεμο στην Ουκρανία: Θέλει μεν την ειρήνευση, αλλά προφανώς υπό όρους που δεν θα έχει κανένα πρόσθετο οικονομικό κόστος για τις ΗΠΑ. Αντιθέτως, μάλιστα, θα έχει μεγάλο όφελος. Αφήνει δε την Ευρωπαϊκή Ένωση -την οποία δυστυχώς προδήλως περιφρονεί, πλην όμως ως προς τούτο έχουν ευθύνη κυρίως οι ηγεσίες της- να επωμισθεί κάθε οικονομικό κόστος, ιδίως για την εξοπλιστική ενίσχυση της Ουκρανίας με όπλα που θα αγοράζει από τις ΗΠΑ! Πρόσθετη παρατήρηση: Και όταν ο Ντ. Τραμπ συζητάει με τον Β. Πούτιν για την Ουκρανία, αυτό που τον ενδιαφέρει περισσότερο είναι ποιές άλλες εμπορικές συμφωνίες μπορεί να κάνει και πως μπορεί να προσεταιρισθεί οικονομικώς πλήρως την Ρωσία. Διότι, σε τελική ανάλυση, ο απώτερος στόχος του Ντ. Τραμπ είναι η οριστική υπερίσχυση έναντι της Κίνας, την οποία θεωρεί ως την μόνη σοβαρή αντίπαλο των ΗΠΑ σε πλανητικό επίπεδο.

VI. Ορισμένα χαρακτηριστικά σύγχρονα παραδείγματα ωμής παραβίασης του Διεθνούς Δικαίου

Θα απαντήσω απ αριθμώντας ορισμένα πρόσφατα «τρανταχτά» παραδείγματα παραβίασης το Διεθνούς Δικαίου, για συγκεκριμένα ζητήματα που αφορούν την Ελλάδα και την Κύπρο. Πρώτο παράδειγμα είναι εκείνο της τουρκικής εισβολής και κατοχής στην Κύπρο, που διαρκεί πάνω από 50 χρόνια. Η Τουρκία αγνοεί, καθ' όλο αυτό το χρονικό διάστημα, προκλητικώς δεκάδες αποφάσεις της Γενικής Συνέλευσης του ΟΗΕ και κυρίως του Συμβουλίου Ασφαλείας, οι οποίες την καλούν να τερματίσει την στάση της αυτή για να αποκατασταθεί η ενότητα της Κυπριακής Δημοκρατίας. Η Τουρκία «κωφεύει», αλλά το χειρότερο είναι ότι ο ΟΗΕ και η Διεθνής Κοινότητα ουδεμία κύρωση της επιβάλλουν. Και όχι μόνον αυτό, αλλά προσφάτως ο Ταγίπ Ερντογάν μίλησε ευθέως για «δύο κράτη» στην Κύπρο μέσα στην Γενική Συνέλευση του ΟΗΕ και παρόντος του Γενικού Γραμματέα του, δίχως να υπάρξει η παραμικρή αντίδραση. Ένα δεύτερο παράδειγμα -και πάλι εν πολλοίς με «δράστη» την Τουρκία- είναι η παραβίαση του Διεθνούς Δικαίου της Θάλασσας (Σύμβαση του Montego Bay του 1982). Πολλές μεγάλες χώρες, με πρώτη τις ΗΠΑ, δεν έχουν προσχωρήσει σε αυτή την σύμβαση. Το αυτό ισχύει και

για την Τουρκία. Όμως κατά την νομολογία του Διεθνούς Δικαστηρίου της Χάγης η Σύμβαση αυτή ισχύει έναντι πάντων, διότι αφού έχει προσχωρήσει στο θεσμικό της πλαίσιο η μεγάλη πλειοψηφία των Κρατών διεθνώς παράγει δεσμευτικούς «γενικώς παραδεδεγμένους κανόνες του Διεθνούς Δικαίου». Παρά τούτα η Τουρκία, το 2019, συνήψε με την Λιβύη το λεγόμενο «τουρκολιβυκό μνημόνιο». Το οποίο και είχε συναφθεί προφανώς παρανόμως από μια μεταβατική κυβέρνηση της Λιβύης, αλλά και παραβιάζει απροκαλύπτως το Διεθνές Δίκαιο της Θάλασσας. Αφού ως προς τον καθορισμό των Θαλάσσιων Ζωνών -π.χ. Υφαλοκρηπίδα και ΑΟΖ- αγνοεί μεγάλους Ελληνικούς γεωγραφικούς όγκους, όπως είναι π.χ. εκείνοι της Κρήτης, της Ρόδου κ.λπ. Και πάλι ουδεμία κύρωση έχει επιβληθεί στην Τουρκία, η δε ανοχή του ΟΗΕ εν προκειμένω είναι από απαράδεκτη έως εξοργιστική. Ένα τρίτο παράδειγμα ωμής παραβίασης του Διεθνούς Δικαίου, αυτή τη φορά με πολύ ευρύτερες και μεγαλύτερες διεθνείς επιπτώσεις, είναι εκείνο του Διεθνούς Δικαίου για την Κλιματική Κρίση. Το σπουδαιότερο κείμενο Διεθνούς Δικαίου εν προκειμένω είναι εκείνο της «Συμφωνίας των Παρισίων» του 2016. Συγκεκριμένα πρόκειται για το πιο σημαντικό κείμενο Διεθνούς Δικαίου αναφορικά με την προστασία του Περιβάλλοντος σε ό,τι αφορά την Κλιματική Κρίση, δοθέντος μάλιστα ότι έγινε αποδεκτό από 196 ηγέτες Κρατών-Μελών της Διεθνούς Κοινότητας. Το κεκτημένο του «Συμφώνου των Παρισίων» του 2016 έγκειται στο ότι είναι σήμερα το μόνο νομικώς δεσμευτικό σύνολο διατάξεων του Διεθνούς Δικαίου. Σε γενικές γραμμές το «Σύμφωνο των Παρισίων» συνιστά ένα παγκόσμιας εμβέλειας σχέδιο δράσης για τον περιορισμό της υπερθέρμανσης του Πλανήτη, άρα αποτελεσματικής αντιμετώπισης του «Φαινομένου του Θερμοκηπίου». Επιπλέον, αποτελεί μέρος της Σύμβασης του ΟΗΕ για την Κλιματική Αλλαγή που στοχεύει στην, σε μακροπρόθεσμη βάση, σταθεροποίηση της ανόδου της θερμοκρασίας του Πλανήτη σε επίπεδα κάτω των δύο βαθμών Κελσίου. Πρέπει να επισημανθεί ότι το «Σύμφωνο των Παρισίων» του 2016, παρά την κανονιστική πρόοδο που επέφερε, αμφισβητήθηκε σχεδόν αμέσως μετά την ολοκλήρωσή του. Χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι εκείνο των ΗΠΑ, επί της πρώτης θητείας του Ντόναλντ Τραμπ. Για την ακρίβεια οι ΗΠΑ κατέθεσαν, στις 4.8.2017, ειδοποίηση «αποχώρησης» από το «Σύμφωνο των Παρισίων», ενώ στις 4.11.2019 άρχισε η διαδικασία αποχώρησης και ένα χρόνο αργότερα οριστικοποιήθηκε. Αμέσως μόλις ορκίσθηκε ως Πρόεδρος των ΗΠΑ ο Τζο Μπάϊντεν υπέγραψε, στις 20.1.2021, διάταγμα επανένταξης, η οποία ολοκληρώθηκε στις 19.2.2021. Μόλις ανέλαβε και πάλι, για δεύτερη θητεία, την προεδρία των ΗΠΑ ο Ντ. Τραμπ το 2024, δρομολόγησε εκ νέου την αποχώρησή τους από το «Σύμφωνο των Παρισίων»!

VII. Τι οφείλει να πράξει η Διεθνής Κοινότητα

Η ευόδωση της αποστολής του Διεθνούς Δικαίου συνιστά μέγεθος οριακό. Με την

έννοια ότι η τελική διαμόρφωση μιας Διεθνούς Κοινότητας η οποία λειτουργεί και δρα υπό συνθήκες σταθερής Ειρήνης και πλήρους σεβασμού της Διεθνούς Νομιμότητας φαίνεται, τουλάχιστον με τα δεδομένα της εποχής μας, εξαιρετικά δυσχερής. Κατά την γνώμη δε πολλών έως και ουτοπική. Και όμως, ακριβώς μέσα σε αυτό το δυσοίωνα τοπίο, πρέπει να υπερασπισθούμε το Διεθνές Δίκαιο, όταν μάλιστα έχει να αντιμετωπίσει τεράστιας σημασίας νέες προκλήσεις για το σύνολο της Ανθρωπότητας. Όπως είναι π.χ. οι προκλήσεις της κλιματικής κρίσης, της τρομοκρατίας και της προσφυγικής κρίσης, η διαχείριση της οποίας αποκτά υπαρξιακές, κυριολεκτικώς, διαστάσεις για τον Άνθρωπο και τα Θεμελιώδη Δικαιώματά του. Η υποχρέωσή μας αυτή απορρέει ιδίως εκ του ότι το Διεθνές Δίκαιο, με όλες τις ελλείψεις που προαναφέρθηκαν, συνιστά τον πιο πρόσφορο -αν όχι τον μοναδικό- θεσμικό και πολιτικό δίαυλο, μέσω του οποίου μπορεί να επιδιωχθεί και, βεβαίως ως ένα σημείο, μπορεί και να επιτευχθεί η ειρηνική συνύπαρξη Κρατών και Λαών και η δια των θεσμοθετημένων διαδικασιών επίλυση των κάθε είδους διαφορών μεταξύ τους. Επέκεινα, το Διεθνές Δίκαιο συνιστά επίσης το πιο πρόσφορο -αν όχι το μοναδικό- θεσμικό και πολιτικό μέσο αποτελεσματικής άμυνας απέναντι στην αυθαιρεσία της ισχύος στο πεδίο των Διεθνών Σχέσεων. Ας μην ξεχνάμε, άλλωστε, ότι το Διεθνές Δίκαιο επινοήθηκε και θεσμοθετήθηκε για να αντικαταστήσει το, προηγουμένως επικρατούν, δίκαιο του ισχυρού με την ισχύ του Δικαίου και της Νομιμότητας στο διεθνές πεδίο. Αυτή δε ακριβώς η υπεράσπιση του Διεθνούς Δικαίου σημαίνει, κατά βάση και κατ' ουσία, πρωτίστως ενεργό και πολύπλευρη στήριξη του Διεθνούς Νομοθέτη και του Διεθνούς Δικαστή. Έτσι ώστε οι κανόνες του Διεθνούς Δικαίου να αποκτήσουν την απαραίτητη εκείνη κανονιστική δυναμική η οποία θα τους οδηγήσει, κατά το δυνατόν, στην αποκατάσταση της ισχύος του Διεθνούς Δικαίου και, κατά συνέπεια, αυτού τούτου του κύρους του.

VIII. Η θέση της Ελλάδας ως προς τα Εθνικά της Θέματα μπροστά στις παραβιάσεις του Διεθνούς Δικαίου που την αφορούν ευθέως

Επειδή, όπως είναι προφανές, ζούμε σε έναν κυνικό και αδίστακτο κόσμο διεθνώς η Ελλάδα, σε στενή συνεργασία με την Κύπρο, πρέπει να βρίσκονται πάντα σε εγρήγορση και να απαντούν εμπράκτως, με όλα τα νόμιμα μέσα που διαθέτουν, στις παραβιάσεις του Διεθνούς Δικαίου οι οποίες πλήττουν τα Εθνικά μας Θέματα και το Κυπριακό Ζήτημα. Κυρίως δε στις παραβιάσεις εκ μέρους της Τουρκίας. Πολλώ μάλλον όταν τέτοιες παραβιάσεις γίνονται, δυστυχώς ολοένα και πιο συχνά, ανεκτές από τα όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης -π.χ. Ευρωπαϊκή Επιτροπή- και από ηγέτες των Κρατών-Μελών. Χαρακτηριστικό, θλιβερό, πιο πρόσφατο παράδειγμα είναι εκείνο του Γάλλου Προέδρου Εμανουέλ Μακρόν ως προς την συμμετοχή, με τον έναν ή με τον άλλο τρόπο, της Τουρκίας στην Ευρωπαϊκή

Άμυνα. Τα τονίζω αυτά διότι στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης Ελλάδα και Κύπρος διαθέτουν πολλά και σημαντικά μέσα για να εξαναγκάσουν την ίδια και τα Κράτη-Μέλη να σεβασθούν την Ευρωπαϊκή και την Διεθνή Νομιμότητα, ιδίως σε ό,τι αφορά τα Εθνικά μας Θέματα και το Κυπριακό Ζήτημα. Ένα από τα μέσα αυτά είναι -και είναι το σπουδαιότερο - βεβαίως το veto. Για παράδειγμα, στο άμεσο μέλλον όταν Ελλάδα και Κύπρος καλούνται, κατ' εξοχήν στο πλαίσιο της κρίσης του Πολέμου στην Ουκρανία, να εγκρίνουν κυρώσεις, η απάντησή τους πρέπει να είναι σαφής και αδιαπραγμάτευτη: Κυρώσεις ναι αλλά μόνον εφόσον επιβάλλονται κυρώσεις και εις βάρος της Τουρκίας όταν παραβιάζει εξίσου το Διεθνές Δίκαιο. Π.χ. όταν επί πενήντα και πλέον χρόνια κατέχει το ένα τρίτο του εδάφους της Κύπρου. Δεν μπορεί να υπάρχουν δύο μέτρα και δύο σταθμά. Με την έννοια ότι βάρβαρη εισβολή και κατοχή είναι εκείνη της Ρωσίας στην Ουκρανία. Αλλά και βάρβαρη εισβολή και κατοχή, και μάλιστα για μισό και πλέον αιώνα, είναι και εκείνη της Τουρκίας στην Κύπρο. Άρα αν τα όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης επιμένουν να αγνοούν αυτή την αυτονόητη αλήθεια, τότε Ελλάδα και Κύπρος είναι υποχρεωμένες, εκ των πραγμάτων, να κάνουν χρήση του veto. Εν πάση δε περιπτώσει το veto Ελλάδας και Κύπρου πρέπει να θεωρείται δεδομένο για κάθε είδους συμμετοχή της Τουρκίας στην Ευρωπαϊκή Άμυνα. Μόνο μια τέτοια στάση μπορεί να θωρακίσει όχι μόνο τα συμφέροντα αλλά και το διεθνές και ευρωπαϊκό κύρος τόσο της Ελλάδας όσο και της Κύπρου. Να θυμόμαστε καλά ότι η «πρόθυμη» και «άνευ όρων» συμφωνία μας σε ό,τι αφορά τις αποφάσεις εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης ούτε εκτιμάται ούτε και μας θέτει αυτομάτως στην «σωστή πλευρά της ιστορίας».